

çauhke Tlamakaçke, Tlenamakake, *ka* tikim-ilhúic, *ka* tikin-nauátiç in tléin ki-xiuaçke, *ik* tikin-yollálic in ixkix Káuitl o-tlá'tokatiaçke, *tuan* *ikuak* in -âçitiui in ompa an-nemaktilo: *Anepan*tlá, Metçtli iÁpan, Xoçitlálpan, Tonakatlálpan: in *ónkan* te-peuaçke, in *ónkan* -tlá'tokatiçke, in *ónkan* -tlayekoltiloçke, in *ónkan* -makoçke in Ketçalli, in Xalxiuítl, in Tonakáyotl *ik* -tlayekoltiloçke *ónkan* Çemanáuaç, *ik* -tlanauhtitíçke in Téotl tlaxinolli, Mitl, Ximalli; *ka* ye otin-auatílok *inik* tik'-uenxiuaç *touikpa*, t'Íxpan in inYollo, in imEçço in akike Mamáltin ye ok ankim-âçičke, *tuan* in ixkix-Tlamantli *ik* otik'-nauatílok (sic) in toTlayekoltiloka mo-xiuaç, *ka* yéhuatl moxi *ik* tikin-tlakuauhnauátiç in ixkixtin moNekakauálhuan tikin-kauhtíuh; *ma* yuh xikin-nauati; in *ikuak* ó-kiç in moYolía, *inik* otí-mik, *ma* Tepetlakalko ki-tokákan in moNakayo, *ónkan* ok nauhXiuítl -ónoç in m'Omiyo, ok çenka -palani, Tlalli mo-kuempa in moNakayo, *ka* tel *ónkan* tikin-nótçaç in moTetlayekoltikáuan Tlenamakake in *ikuak* mitç-kixtiliçke; *níman* Topko, Kimilko ki-temaçke in m'Omiyo, Momoçtkpak, Teokalttkpak ki-tlaliçke; *kuálkan* yékkán -ónoç in iKimillo, in iTópio in m'Omiyo."

¶ "*auh* momoçtlae mitç-tlayekoltíçke: in Kopalli *ik* mitç-popoxhuiçke, *inik* m'Íxpan -tlenamakaçke, *yeika* *ka* -ti iXiptla in toTeaxkáuh Tetçauhteotl, *tuan* *ka* no *ónkan* -yeç Xóçitl, Yietl, am'Íxpan ki-tlaliçke; *tuan* *ónkan* am'Íxpan mo'-xtl-uaçke: in Nakaçttitex, imAkoltitex, imElxikiuhtitex, in Tlanitçttitex ki-kixtiçke in imEçço, *ik* amex-atçelhuiçke. = C *auh* in *ikuak* itla ki-nékiç in toTeaxkáuh Yaotekiua, *tuan* téhuatl, ankim-ilhuiçke in amoTetlayekoltikáuan Tlamakaçke, Tlenamake (sic), Papauake, ueueintin Moçauhke, in k'-itoçke, in kin-kakiltiçke in ixkixtin Maçeuáltin in tlein *ik* ankin-nauatiçke."

¶ "*auh* notuan *ik* timitç-iknelia *inik* téhuatl ti-eç, in -ti Tetçauhteotl, kanoço -ti 'Ixiptla; *inik* mitç-tokayotiçke Uitçil-opoxtli Tetçauhteotl." = C *ho!* *ka* oanki-kakke *inik* onin-*nauatílok*. = C *auh* *ka* yéhuatl çan no ye n'amex-nauatia, *kánel* ye -ni 'Ixiptla onino-xíuh in toTeóuh in Tetçauhteotl; *atle* anki-poloçke, *atle* ank'-ilkauaçke, *ka* tel n'amex-ilhuitiaç

in ixkixTlamantli inTlayekoltiloka in Teteo. = C *auh* *ka* notuan onex-ilhuíke *ka* çan uel -âçič xikuepoualXiuítl *inik* -tilintimániç...." (aquí acaba la copia en el Ms. mex. 263, BIB. NAT. PARIS).

Capit. 9: (El título falta, y se conserva solo un corto fragmento del texto mexicano).

¶ *auh* *ka* yuh nik'-mati *ka* no ompa o-ualitçtíualláke in toKólhuan, in toTáuan Tetçkokâ, in *níkan* o-tlalmaçehke, *tuan* in ixkix *nouían* Çemmanáuaç (sic) -ónok in áxkan inNekakálhuan on-kate, in ye *nouían* -altepeonôke, *tuan* in Teoçiximekâ: in ixkix *ik* -yatíkak Ueikoluâkan, Ueimóllan, Xallixko, in Tonatiuh iKalakiampa, -onoke in Xiximekâ, Tenime, Popolokâ, iç çenka miék nepapaTlá'tol *ik* mo-notça, *inik* nononkua omo-tlalmaceuíke (Ms. mex. 305. BIB. NAT. PARIS, folios 47 vto, 74 fte; CASTILLO, pág. 24).

(SEGUNDA PARTE)

PRÓLOGO DEL AUTOR CHRISTOVAL DEL CASTILLO

¶ *ka* iç -katki iTlatlauhtiloka in ákin Amoxpouhki: *ma* xik'mo-maxilti, *ma* xik'mo-kakilti in t'aktehuátçin, in t'Amoxpouani, *ka* çenka ne'knomaxiliçtika *ik* nimitçno-tlaçotlatlauhtilía, *ka* in ixkix Tlamantli in ípan -ikuiliúhtok in iAmoxtlallo (sic) in iTlanka, in iPolihka, in iTçonkiçka in Mexikâyeliçtli, *inik* o-manka in Téotl tlaxinolli, *inik* okimpéuh in Capitan Hernando Cortes, Marquez del Valle, *inik* yéhuatl oki-kalakiko, in yankuitkan *ik* ok -ualkálak in Mexiko Tenoxttlan; *inik* o-ualkálak in iTeotlanextiltçin, in iTeotonameyótçin in toTekuiyo içel Téotl Dios Jesuchristo, in iNeltokokátçin, in 'Iximaxokátçin in iTeotlaneltokiliçTlá'toltçin, *ka* ámo moxi Tlákatl, in aókkán -nemi, -yoli, -tlakati;

íuan in akike -yoliçke, -tlakatiçke, in *ikin* on in *ompa* -itçtioalotiuh, *ka ámo* in -máxiç in *kénin* omo-xíuh, *ka* in yehuántin in *ye* uekauhTlakâ in imlxpan, in *imattan* (sic) omo-xíuh, *ka ye* o-moxtlanke, omo-mikilíke in oki-'ttâke, in oki-mauiçôke in íxkix Tlamantli oimpan-moxíuh; *auh* *ka* -aokâke, *ka ye* o-yâke in *kánin* Ximouáyan, *ye* okimmo-tlatili in toTekuiyo **Dios**; *auh* inin Amoxtli *ka yuhkimma* *moxípa* -xotlatieç, *moxípa* -itçmolintieç, *moxípa* -yoltieç, *inik* *itex* ki-'ttaçke, ki-mauiçoçke, in íxkix Tlamantli in *ámo* ki-'ttake, *íuan* in áyak ok uel k'-âçikamati.

¶ *auh* *ka yeika* in *áxkan* ik ni-tlatlauhtia ma xik'mo-pakkaçelili in íxkix noTlatekipanólic, in noTlapaliuiç *inik* onik'-tekipano, *inik* on'ixtoçotinen íxkix Káuitl onik'-tekipano, *ye*Xiuhtika in onik'-çenkáuh, in *áixtika* (sic) onik'-âçikauipan in íxkix Tlamanki in onik'-ito, in onik'-tenéuh. = C *ka* in ákin uel ki-mati in *kénin* oui in Tlatemoliçtlá'tolli, *íuan* *inik* çenka uei Tlatekipanoliçtli in Tlá'kuiloliçtli, in Tlá'toltemoliçtli, *ka uel* yéhuatl *itex* mo-neki in ákin mokuiltonóa, in -onka iTlatki, in -onka iNeuhka, iKoxka, *inik* uel *ámo* itla ik mo-tekipáxoç, *yeika* *ka* -paxiuhtika in iYollo.

¶ *auh* *ka* in néhuatl *ka* n'Iknotlakatçintli, *ka* -ni Notolnikatçintli, *ka çan* -ni Tetoçkatemilti, *ka çan* -ni Tetlaokolti, in *itexpa* in no'Knotlakáyotl *kánin* Kuauhtla, Çakatla nik'notemolitinemi in tléin nótex mo-neki, *iç* çan itçálan (sic) nik'-kixtitíuh in in noTlatekipanólic: *ka* in akike Ixtlamatke, *ka uel* nelli, *ka* nikin-xóktiç, nikin-tlaokóltiç, *ka* nouikpa -tlaokoyaçke, *íuan* ik mo-yoleuaçke *inik* nex-ikneliçke, *inik* nex-tlaokoliçke, *inik* nex-yollaliçke. = C *auh* *ka çan* iTenkopatçinko in toTekuiyo **Dios**, in ik yehuátçin onexmo-paleuili, in ik onexmo-xikauili, *ka* *ámoma* ok -ni Telpoxtli, *ka ye* onino-taxkauhtili, onino-ueuetili, *aokmo* -ni xikáuak, *íuan* *aokmo* çenka -neçi in noTlaxiáliç, *ye* o-çiáuh, *ye* ok -ihiyokáuh in noTlakatiliç, Yoliliç; o-çiáuh, o-ihiyokáuh in noTlalnakayo. = C *auh* *ka* yehuátçin in toTekuiyo **Dios** onexmo-xikauili *inik* onik'-çenkáuh in íxkix Tlamantli *nikan* ípan in Amoxtli -ikuiliuhtika. = C *auh* *íuan* çenka nimitçno-tlatlauhtilia in ákin t'Amoxpouhki, *makâmo* ken tik-xíuaç in moYollótçin, *ma*

kâmo noka ti-uétçkaç, *makâmo* noka ti-kamanáloç, *íuan* *ma* *kâmo* tinex-tlatçonhuiliç, *ka* *intla* okçenka itla tik'-mati, *intla* ok itla *ámo* nik'-âçikamati, in *ámo* onik'-tlali.

¶ *auh* *ka* nimitçno-tlaçotlatlauhtilia, *ma* xik'mo-tlalili, *ma* xik'mo-kuilhui in íxkix in *ámo* onik'-âçikamati, in *ámo* onik'-âçikaikuilo, *ma* xik'mo-pâpatili, *ma ye* ok kualli, meláuak xik'mo-tlalili, *ka* *ámoma* nik'no-çenmaka, *ka* *ámoma* nik'no-çentextia in Tlamaxiliçtli. = C *auh* *ka* nik'-itóa, *ka*, in ník'-ma *ka* *atle* nik'-mati, *ka* *atle* uel nik'-âçikamati; *yeçe* *ka ye* onik'-iximaxtlali in Ótli in ki-tókaç in ákin Ixtlamatini, in ákin Tlaâçikamatini *ka* ki-tláliç, *ka* ki-melauhkatékaç in okçenka kualli, mauiçtik, mauiçoloni. = C *auh* *ka* *intla* yuhki kimo-xíuiliç, *ka* çenka ik kimo-tlayekoltiliç in toTekuiyo **Dios**, *íuan* *ka* çenka no'Kneliloka mo-xíuaç. = C *áxkan* ó-tlan inin Amoxtlá'kuilolli **Miercoles** *ye* ik matlaktli onnáui in iTlapouallo in Metçtli **Julio, año de 1599**. = C néhuatl n'Iknotlákatl, **Christoval del Castillo** (Ms. mex. 263, BIB. NAT. PARIS).

Capit. 12: (Faltan el título y el texto mexicanos. Véase lo que digo en la traducción).

Capit. 31: (Falta el título en mexicano: véase lo que, acerca del mismo, digo en la traducción. — Quedan del texto de ese capítulo dos fragmentos muy cortos, que dicen así:)

(1.º) C tlauelilok **Capitan** Tonatíuh, iYollo tlauelilok **Pedro de Alvarado**. = (2.º) C in **Capitan Pedro de Alvarado** ki-tokayotíke Tonatíuh *ípampa* in kóçtikTeokuitlaximalli kimo-ximaltitinenka in okin-makatô (sic) in íkuak yankutikan oki-namitô (sic) in iTitlánhuan Moteukçoma in Ilhuikaápan, in ok imAkalko o-yetinenka, *ka* yéhuatl okimo-ximaltitinenka in **Pedro de Alvarado** in kóçtikTeokuitlaximalli, *yeika* oki-tokayotíke Tonatíuh. (MS. mex. 305, BIB. NAT. PARIS, fol. 46 fte).

Capit. 37: (Faltan el título y el texto mexicanos. Remítome á lo que digo en la traducción).

Capit. 39: *ónkan m'-itóa, in iTlapouallo, in ken yankuikan ik o-kalakikô in Españoles in nikan Mexiko, iuan in kénin okçéppa yankuikan oki-peualtike in yeppa in Yéliç in Mexikâ, inik -ilhuixiua (*).*

(1.º) ¶ *auh ka uel ikuak akaxto -ualâke, inik -kalakikô in uei Tékpán Mexiko in Españoles, ka uel ok'-ipantili çe Ákatl iç çemIlhuitlapoualli, iç çemIlhuitonalpoualli iç çe Ákatl; auh çan no uel ok'-ipantili in Xiuhtlapoualli çanno yéhuatl iç çe Ákatl: ok moçtla ípan -tlamatlaktetiliç in kitokayotiâ Ilhuitl Kexolli; auh in o-ualláthuik ye ikuak in o-tlamatlaktetili in Kexolli ípan ome Kalli iç çemIlhuitonalpoualli; auh in o-âçik çempoualIlhuitl, ikuak uel ok'-ipantili in Ilhuitl Kexolli, auh niman ye ki-ualtokilia in motokayotiâ Panketçaliçtli, no çempoualIlhuitl... = (2.º) ¶ *auh ónkan in, in ualmo-tlalia nauIlhuitl (sic) in mo-teneuâ, motokayotiâ Nenmontemî (sic); yetka in yuhki kitokayotiâ, iç çan nenmon-temî: ákan uel -kalaki in ípan in Ilhuitl in tlaçempoualtitliuh in ípan çe Xiuítl Ilhuitlapoualiçtli... = (3.º) ¶ *auh ka uel ikuak i, in ípan in Tekuilhuitontli, in -kiçke, in mo-youalpolôke, in Youalnepantla -xolôke in Españoles, in âmo in Nemaçpan, in âmo ki-matke in Mexikâ Tlatilolkâ, ka âmo yuh -katka in in Yollo in aço -kiçaçke, in aço çan mo-youalpoloçke in Teixtakamiktianî, in Tepopoyonaualmiktianî, in Españoles: in Toltekâ Akalloko miekkintin o-atlanmikke... = (4.º) ¶ *auh in ó-kiç in Ueitekuilhuitl, ka niman ye ki-ualtokilia in iToka Mikkailhuitontli Texoximako. (BIB. NAT. PARIS: Ms. mex. 305 folios 74 vto, 86 fte; Ms. mex. 306 folios 3 fte, 24 vto, 53 vto, 73 vto. — Cf. también GAMA "Las dos piedras," núm. 46, nota).****

Capit. 50: (Falta el título en mexicano, cuyo asunto probable indico en la traducción. Del texto mexicano del capítulo se conserva un fragmento que dice así:)

¶ *ka in ikuah -tçónkiç in Nekaliliçtli, in mó-man in Ximalli, iç -çéuh in Téotl tlaxinolli, inik -poliuhke in Te-*

(*) Así el título. Del texto del capítulo se conservan cuatro fragmentos que arriba pongo por orden, señalando con puntos suspensivos las lecciones intermedias, que aquí faltan, varias de las cuales podrán reponerse con la traducción que figura en el manuscrito de RICHARDO, como á su tiempo se verá.

noçkâ Tlatilolkâ, *auh ka uel ikuak in on-kálak Tonatiuh, yéhuatl iç çemIlhuitonalpoualli: ka yéhuatl iç çe Kóuatl, in iKéxol Atl, ónkan tlâ'tóa in uei Tlállok m'-onkauia Yao-malinaltetçáuitl: auh in ípan in iTlapouallo in Xiuhtlapoualli, ka yei Kalli in Xiuítl (BIB. NAT. PARIS: Ms. mex. 305, fol. 4 fte; Ms. mex. 306 folios 2 vto, 57 fte. — Cf. también GAMA, "Dos Piedras", núm. 49 nota).*

Capit. 57: (Faltan el título y casi todo el texto en mexicano: véase lo que digo de ambos en la traducción. — Del texto mexicano se conserva un corto fragmento, correspondiente al fin del capítulo, que dice así:)

¶ *ye mo-pilo in Tonatiuh in o-kalâke in Teopixke, ípan çemIlhuitlapoualli matlaktli omey Kóuatl, in iKéxol Tékpátl, ípan in Xiuhtlapoualli yei (sic) Ákatl. (BIB. NAT. PARIS: Ms. mex. 305 fol 69 vto; Ms. mex. 306 fol 57 vto).*

Capit. 65: (Faltan el título y el texto mexicanos: véase adelante lo que digo en la traducción)

Capit sin núm. (Faltan el título y casi todo el texto mexicano, del cual se conserva un corto fragmento. Dice así:)

¶ *Kuauhtemóçin ompa o-mikito Ueimóllan, iuan okçenka miekintin Tlá'toke, Tekiate (sic): ompa kim-pípilo, kin-kexmekani in Capitan Hernando Cortes in ikuak kin-uikaya in ompa Ueimóllan Xallixko (Ms. mex. 305 BIB. NAT. PARIS fol. 46 vto).*

Capit. 69: *ónkan m'-itóa in kénin okin-nextilike in Tlenamakake in Teopixke in inTonalpouaya, in inXiuhtlapouaya iuan iç ççempoualIlhuitl in k'ilhuixiuya.*

¶ *ka in yéhuatl in iTlatlatollo in kénin uel mo-kákiç, in kénin uel mó'ttaç in iKakoka, in imelauhkaItoloka, ka çatépan moç m'-itoç, inik iYollo -paxiuiç in ákin ki-matiçneki in Amoxpouhki, inik k'-ittaç inik omo-tlali in ixkix ik ompouhti in Tlapoualámatl. = ¶ *ka yéhuatl akaxto tik'-tlaliâ in Tonalpoualámatl. = ¶ *auh niman yéhuatl k'on-tokilia in Ilhuitlapoualli, iç ççempoualIlhuitl, inik -ilhuikixtiayâ, ki-uuikatiuh in inTotoka. = ¶ *ka yéhuatl in, yuhkinma, Metçtla-****

poualli iç çeçempoualĪhuitl, *inik* -ilhuikixiuayâ, *ka âmo no* ki-pouayâ in Metçtli iÔtlatokiliçtli, *ıuan in in yankuikan* iNemanalıç, *in noçe* iFlakatılıç in Metçtli, *in ıuan in iNe-*teuilakaxóliç *inik* m'-âçitika inNetlanéxtil (sic) in Metçtli, *ıuan* iKaxaualiçtlanéxtil *ik* -tlantıuh inTlanéxtil. = C *auh* *ka çatépan* omoçki-neneuili, oki-tlatlali, oki-maxioti in ákin ok'-ıkuilo in Amoxtlakuilolli *inik* oki-ııuikalti in matlaktli omome Metçtli iç çe Xiuıtl, *ok ıııııı*, iç çeçempoualĪhuitl *inik* -ilhuikixtiayâ in *ye* uekauhTlakâ Ueuetke, *ıuan inTo-*toka. = C *auh nıman* yéhuatl in Xiuhtlapoualli in tlein inTo-toka iç çeçe Xiuıtl *inik ceppa* -tlami in iNeteuilakaxóliç in içkiXiuıtl *ik*, mo-'lpitıuh, in ki-tokayotıâ toXıuh mo-'lpilıâ. = C *ka ye* onik'-ualıtotikiç iç *çatépan* moç mo-tlalıtıaç in iNeneçka, in 'Itoloka, in iTeneualoka. = C *auh ka akaxto* mo-tlalıa in iUipanaloka iç çeçemĪhuitl in -totoka, *ka ma-*tlaktli omei. = C *auh inik ókkan* -uipantıuh *ka* yéhuatl in iKéxol *in noçe* iMámal, mo-xıuhtıui in *uel* Tonaltlapoualli (sic), *ka no* içki in matlaktli omei. = C *auh nıman in tlatçintlan* ónkan m'-ıtóa in iTlá'tlatollo in akike ónkan -tlakati, ónkan mo-teneuhtıui iç Çiçitláltin in ónkan tlá'tóâ, mo-tenéuâ **Plane-**tas. = C *ah* (sic) iç çeçemĪhuitlapoualli mo-tokayotıâ **Signos:**

Tonalli. **Semana.** ı Çipaktli. Xiuhteuktli Tletl, etc.

(Aqui se interrumpe la copia de PICHARDO: Ms. mex. 306 BIB. NAT. PARIS. El fragmento que sigue, de la 15ª trecena, es de GAMA, n.º 27).

¶ ...k'-itóâ *nıkan* tlá'tóa iç Çiçitláltin kin-tokayotıâ Teoyaotlá'tóua Uitçiloporçtli *ıuan* in ki-tokayotıâ Teoyaomiki: k'-itóâ ónkan -tlakati in içııuhka -teoporçtıâ, -tiakauhtı, *auh yeçe* içııuhka -yaomiki, etc.

Capit. 70: *ónkan* m'-itóa in iKakoka, in imelauhkaItoloka iç çempoualli **Semana** in inTonalpóual in *ye* uekauh Ueuetke, *inik* k'-axiltıa iç çe Xiuhtlapoualli in *ye* moxi 365 in Tonalpoualli.

¶ *ka in* *ıkuak* om'-âçik, *inik ceppa* -tçonkiçâ iç çempoualli **Semana** matlaktli omei Tonatıuh iç çeçen **Semana**, *no kuel okçeppa itex* -péuâ iç çe Çipaktli; *çan ye no kuel yuh* -çenyatıuh in iTlapouallo in *yuh* otik'-ualıtotikiçke; *çan uel* *ıpan*

-tlamı matlakpoualli *ıuan* yepoualli, 260, Tonatıuh. = C *auh* in ok iAçıka mo-xıua okmakuilpoualli *ıpan* makuilli, 105, Tonatıuh, *inik uel* m'-âçi çe Xiuıtl in kaxtolpoualli *ıpan* yepoualli *ıpan* makuilli Tonatıuh, 365, *ıuan* xıkuaçen **Horas.** = C *auh ka* *ıkuak* -tçonkiçâ iç çe Xiuhtlapoualli, in *ıkuak itex* (sic) -onâçi in ki-tokayotıâ Nemontemi; in *ıkuak* omo-póuh in Nemontemi, *nıman ik* k'om-peualtıa in tlein Xiuıtl in nauı Xiuıtl: *ka* yéhuatl in Kalli, *nıman* yéhuatl in Tóxin, *nıman* yéhuatl in Ákatl, *nıman* yéhuatl in TékpAtl, *ka uel ónkan* k'-ıpanıltııuh in *ıtex* -ıkuılıuhtıuh in Tonalpoualli: okmakuilpoualli *ıpan* makuilli Tonatıuh k'on-kuitıuh in Tonalpoualli in otik'-itoke, çempoualli **Semanas** matlaktli Tonatıuh omei. = C *auh çan no kuel ceppa yuh* -yatıuh in iTlapouallo in *yuhki* otik'-itoke; *inik âmo* Tepoló, iç *çan* meláuak *ik* mo-pouhtıaç in Tonalpoualli: *ka, ıkuak* o-tçonkiç, *okçeppa çan no itex* -péua iç çe Çipaktli. (Ms. mex. 306 BIB. NAT. PARIS).

Capit. 71: in iPeualoka iç çeçempoualli Tonatıuh, *inik* -ilhuikixtiayâ in Ueuetke: in tle inTotoka; *ıuan* mo-ııuikaltııuh in Metçtlapoualli: *ıpan* omo-neneuili iç çeçempoualĪhuitl, in imĪhııuh -katka *ye* uekauhTlakâ.

¶ *ka* iç çekıntin Altepeuake *ye* *ıpan* ki-peualtıâ, in *ıpan* -kalaki iç çe Xiuıtl, in Xilomanalıçtli, *auh* in okçekıntin *ye* kim-peualtııâ in Itçkalli, in *noçe* Xoxılhuitl; *ıuan* in Ate-moçtli, *ónkan* kin-temâ in ki-tokayotıâ çan Nemontemi, in makuil Īhuitl. = C *auh yeçe ka çan* moç *yuhki inik* m'-âçi iç çeXiuhtlapoualli, kaxtolpoualli *ıpan* epoualli *ıpan* makuilli Tonatıuh *ıuan* xıkuacen **Horas**, *inik* nanauXıuhlıka mo-xıua **Bisexto**, *moxıpa* k'-ıpanıltııa in Xiuıtl TékpAtl, in *ik âmo* kuali in Xiuıtl in -onka **Bisexto**.

Enero.	Xilomanalıçtli . . . 20	Julio.	Ueimikailhuitl 20
	Tlakaxıpeualıçtli . . 20..21		Oçpanıçtli . . . 20..21
Ebrero.	Toçoçontli 20	Agosto.	Paxtontli 20
Marzo.	Ueitoçoçtli 20	Setiembre.	Ueıpaxtli 20
	Tóxkatl . . . . . 20..21		Kexolli . . . . . 20..21
Abril.	Etçalkualıçtli . . . 20	Octubre.	Panketçalıçtli . 20
Mayo.	Tekuılhuitontli . . . 20	Noviembre.	Atemoçtli 20
	Ueıtekuılhuitl . . . 20		Itçkalli Tıtitl . 20..21
Junio.	Mıkkailhuitontli . . 20	Diciembre.	Xoxılhuitl 20

¶ okçentlamantli i Tlapoualmetçtli i Uiuikal mo-xiuhituh iç çempoualilhuitlapoualli, in *ónkan* k'-ipantilitiuh iç çeçen Metçtli: *akaxto ipak* (sic) tik'-tlaliâ in Metçtlapoualli in *ónkan* k'-itotikâ **Dias**, k'-itoçneki *ik* içk'Ilhuitl in *ipan* Metçtli, *inik âmo* aka mo-tlapolólitiç.

METÇTLAPOUALLI

9 de Enero <i>ipan</i> in Itçkalli	8 de Julio <i>ipan</i> in Ueitekuiltl
29 de Enero <i>ipan</i> in Xoxiltl	28 de Julio <i>ipan</i> in Mikkaillhuitontli
9 de Ebrero <i>ipan</i> in Xilomanaliçtli	17 de Agosto <i>ipan</i> in Ueimikkailhuitl
10 de Marzo <i>ipan</i> in Tlakaxipeualiçtli	6 de Setiembre <i>ipan</i> in Oxpaniçtli
30 de Marzo <i>ipan</i> in Toçoçontli	26 de Setiembre <i>ipan</i> in Paxtonçtli
19 de Abril <i>ipan</i> in Ueitoçoçtli	16 de Octubre <i>ipan</i> in Ueipaxtli
9 de Mayo <i>ipan</i> in Tóxkatl	5 de Noviembre <i>ipan</i> in Kexolli
29 de Mayo <i>ipan</i> in Etçalkualiçtli	25 de Noviembre <i>ipan</i> in Panketçaliçtli
18 de Junio <i>ipan</i> in Tekuiltl	15 de Diciembre <i>ipan</i> in Atemoçtli

¶ *ka* inin Tlapoualmetçtli in omo-uiuikalti iç çeçen Tlapoualilhuitl *ka no* m'-ikuanitiuh in *ipan* çeçemIlhuitl, *ye* k'-âkotlaçtliuh in otik'-tokayotike iç *çan* Nemontemi: in *yuhki ipan* -ikuiliuhitika in **Calendario** in *ipan* çeçeXiuhtika motlaliuh in **Domingo A. B. C. D. E. F. G.** *ka çan no yuh* m'-ikuanitiuh, in otik'-itôke, Tlapoualli *ye* onik'-ito in k'-âkotlaçtliuh iç *çan* Nenmontemi. = C *auh ka* in Xiuhtlapoualli *ka* nanau in -tentiuh: in ikçe *ka* Kalli, in ikome *ka* Tóxin, in ikei *ka* Ákatl, in iknáui *ka* Técpatl, *ka in ye* moxi *ka* ompoualli onmatlaktli omome Xiuítl. = C *ka* matlaktli oméin Kalli in iKiçayampa in Tonatiuh -pouí; *auh no* matlaktli omei in Tóxin Miktlankopa -pouí; *auh no* matlaktli omei in Ákatl iKalakian in Tonatiuh -pouí; *auh ka no* matlaktli omei in Técpatl iç Çiuátlan -pouí, in *ye* moxi **52 años**, in Xiuítl mo-'lpiá (Ms. mex. 306, BIB. NAT. PARIS).

Capit. 72: *nikan* m'-itôa in *kenin* mo-mâtiç, *ivan* m'-âçikakákiç, in onTlamantli: in *uel* yéhuatl in Tonalli in -tlayakana, *ivan* in *ik* -ontlamantitiuh iKéxol.

¶ *auh ka* otik'-ualitotikiçke in *ipan* in Tonalamatlapoualli, iç çeçeyaka, *ik* omo-teneuhke in inTotoka iç çeçemIlhuitl:

tla-uika in Tonalli tlayakattitika çeçemPantitika. = C *auh niman* yéhuatl in ikomPantitika, in mo-tokayotia iKéxol, k'-itoçneki iUikal iXeliuhka. = C *auh inik uel* mo-mâtiç, *inik* m'-âçikakákiç *ka* in yéhuatl in Tonaltokáitl in tlayakattitika, in *akaxtopa* mo-teneuhitika, *ka ónkan* -péua in iTekiuh in Youalnepantla, in *ikuak* -xeliui in Youalli; iUikal in ákin in tléin Çitlálán *akaxto* mo-teneuhitika. = C *auh ik niman* *ikuak* -tlami in iPlatekipanóliç, in *uel* *ikuak nepantla* Tonatiuh. = C *auh ye* in iKéxol m'on-kauitiui, mo-pixtiui netexm'-ihiotlapaltilitiui. = C *auh in* *ikuak* ó-kiç, in oki-panau in *nepantla* Tonatiuh, *niman ónkan* ki-peualtia in iTekiuh in iKéxol: *ónkan* k'on-âxilía iç *çan no* Youalnepantla, iUikal mo-xiuhituh in ikonTlamantli Çitlálán **Planeta**; *ónkan* m'-ixnamikî in aço kuali, *auh in* *akaçomo*, *ónkan* ki-káua in iTekiuh in Youalnepantla. = C *auh niman* okçeppa ki-peualtia in iTekiuh in *uel* Tonalli, in ó-kiç Youalnepantla: *çan* mox *yuhki* (Ms. mex. 306, BIB. NAT. PARIS).